

Sygn. akt **I Ca 570/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I. Dnia 24 sierpnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Elżbieta Zalewska – Statuch

Sędziowie: Joanna Składowska (ref.)

Barbara Bojakowska

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2020 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - (...) Zarządowi (...) w B.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 25 października 2019 roku,

sygn. akt I C 498/18

I zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 - 4 w ten sposób, że:

A. w punkcie 1 podwyższa zasądzoną sumę do z 12 800 do 22 900 (dwadzieścia dwa tysiące dziewięćset) złotych;

B. w punkcie 3 zasądza od Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...) w B. na rzecz K. K. 3 617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych z tytułu zwrotu kosztów procesu;

C. uchyla punkt 4 a);

D. w punkcie 4 b) podwyższa pobraną od pozwanego kwotę z z 850,90 do 1 701,80 (tysiąc siedemset jeden i 80/100) złotych;

II. umarza postępowanie apelacyjne w pozostałym zakresie;

III. zasądza od Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...) w B. na rzecz K. K. 1 800 (tysiąc osiemset) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. nakazuje pobrać Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...) w B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu 2 286,54 (dwa tysiące dwieście osiemdziesiąt sześć i 54/100) złotych z tytułu zwrotu wydatków.

Sygn. akt I Ca 570/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 25 października 2019 r., wydanym pod sygn. akt I C 498/18, Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powódki K. K. kwotę 12 800 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 9 lutego 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 1), oddalając powództwo w pozostałej części (pkt 2), znosząc wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu (pkt 3) oraz nakazując pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Łasku:

- a) ze świadczenia zasądzonego w punkcie pierwszym wyroku kwotę 850,90 złotych,
- b) od pozwanego Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...) w B. kwotę 850,90 złotych

z tytułu zwrotu kosztów opinii biegłego pokrytych tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Łasku (pkt 4).

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

Powódka K. K. jest właścicielką zabudowanej działki nr (...) położonej w miejscowości B. gmina Z..

Nieruchomość powódki położona jest w sąsiedztwie lotniska wojskowego w Ł.. W związku z jego rozwojem, uchwałą Sejmiku Województwa (...) z 25 października 2016 r. nr (...) wprowadzono na tym terenie obszar ograniczonego użytkowania.

Ubytek wartości rynkowej nieruchomości powódki w wyniku wejścia w życie wskazanej uchwały wyniósł 12 800 złotych. Przy czym ustalenia tego Sąd dokonał na podstawie opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości A. D., uznając, że jest ona kompletna, logiczna i przekonująca. Natomiast wniosek pełnomocnika powódki o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego rzeczoznawcy majątkowego i z opinii innego biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność utraty wartości rynkowej przedmiotowej nieruchomości został oddalony.

Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu, żądając zapłaty kwoty 150 000 złotych w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Pozwany otrzymał zgłoszenie 1 lutego 2018 r. i pismem z 6 lutego 2017 r. odmówił uznania roszczenia.

Jak zauważył Sąd Rejonowy, powołując się na art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz.150 ze zm.), w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości.

W tych warunkach, na podstawie wyżej wymienionego przepisu, powódce przysługuje od pozwanego odszkodowanie w wysokości 12 800 złotych, a zatem powództwo dalej idące podlegało oddaleniu.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c., a kosztach procesu zgodnie z art. 100 k.p.c. oraz art. 83 ust. 2 i art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powódka wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego, **zaskarżając orzeczenie w części**, to jest:

- 1) punkt 2., tj. w zakresie oddalonego powództwa w punkcie 1 wyroku o zasądzenie kwoty 11 200 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 9 lutego 2018 r. do dnia zapłaty;
- 2) punkty 3. i 4 a), tj. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Skarżąca podniosła następujące zarzuty:

I. naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, to jest:

- 1) **art. 278 § 1 k.p.c. i 227 k.p.c. w związku z art. 217 § 1 k.p.c.**, poprzez oddalenie wniosku strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. szacowania wartości nieruchomości, podczas gdy opinia biegłego A. D. zawiera poważne błędy i uchybienia, a w odpowiedzi na zarzuty strony powodowej, w opinii uzupełniającej biegły A.

D. nie odniósł się do zarzutów strony powodowej stwierdzając lakonicznie jedynie, iż podtrzymuje dotychczas wydaną opinię w sprawie, co skutkowało brakiem ustalenia przez Sąd okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy;

2) **art. 278 § 1 k.p.c. i 227 k.p.c. w związku z art. 217 § 1 k.p.c.**, poprzez oddalenie wniosku strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. szacowania wartości nieruchomości w sytuacji gdy pojawiły się nowe okoliczności w sprawie wymagające wydania nowej opinii przez biegłego z uwagi na fakt, iż z dniem 26 lipca 2019 r. lotnisko wojskowe w Ł. po trwającym blisko 2,5 roku remoncie pasa startowego zaczęło znowu funkcjonować, w związku z tym hałas generowany przez samoloty wojskowe z wpłynął na utratę wartości nieruchomości w większym stopniu aniżeli dotychczas, w konsekwencji wydana przez biegłego A. D. opinia z dnia 4 września 2018 r. jest zdezaktualizowana, co rodziło konieczność dopuszczenia dowodu z nowej opinii biegłego;

3) **art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 327¹ k.p.c.**, poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego, polegający na pominięciu dowodu z opinii biegłego K. N. (1) załączonej do akt sprawy, wydanej w sprawie I C 1107/17, dotyczącej nieruchomości położonej obok nieruchomości powódki, posiadającej bardzo zbliżone parametry, zgodnie z którą różnica pomiędzy kwotą odszkodowania wyliczoną na rzecz powódki a kwotą odszkodowania wyliczoną dla nieruchomości położonej obok wynosi 100%, co miało wpływ na rozstrzygnięcie;

4) **art. 233 § 1 k.p.c.**, poprzez błędną ocenę dowodów polegającą na przyjęciu, iż opinia biegłego A. D. jest kompletna, logiczna i przekonująca, i w konsekwencji oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, podczas gdy opinia biegłego zawiera rażące błędy i pozostaje w sprzeczności z wnioskami opinii wydanych przez tego samego biegłego oraz innych biegłych w innych analogicznych sprawach;

5) **art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 1¹ k.p.c.**, poprzez błędne ustalenie faktu utraty wartości rynkowej nieruchomości powódki w wysokości 12 800 złotych, na podstawie błędnej opinii biegłego A. D., który nie ustosunkował się do zarzutów strony powodowej, podczas gdy nie zostały ustalone istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty utraty wartości nieruchomości;

II. naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 135 ust. 1 oraz art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska oraz art. 361 § 2 k.c., poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uchybieniu zasadzie pełnej kompensacji szkody oraz pominięciu wpływu lotniska wojskowego w Ł. na wartość nieruchomości powódki poprzez pryzmat ograniczenia wiązki uprawnień w prawie własności nieruchomości należącej do powódki.

W oparciu o wskazane zarzuty powódka wniosła o:

1) o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;

2) ewentualnie, na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c., rozpoznanie wniosku strony powodowej i dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ds. szacowania wartości nieruchomości na okoliczność ustalenia faktu utraty wartości rynkowej nieruchomości po uruchomieniu pasa startowego lotniska wojskowego, ustalenia wysokości utraty wartości rynkowej nieruchomości należącej do powódki, z uwagi na położenie i bliskość lotniska wojskowego, oraz hałas emitowany przez samoloty korzystające z lotniska wojskowego po dniu 26 lipca 2019 r. oraz w związku z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania na mocy Uchwały numer (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 25 października 2016 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Ł.;

3) zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki w punkcie 1 wyroku kwoty 24 000 złotych tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 9 lutego 2019 r. do dnia zapłaty;

4) zmianę postanowienia o kosztach procesu z punktu 3 i 4a sentencji wyroku i rozliczenie kosztów procesu z uwzględnieniem wyniku postępowania apelacyjnego;

5) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za postępowanie odwoławcze, w tym kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego radcą prawnym, według norm przepisanych.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji na koszt powódki, oponując jednocześnie dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego K. N. (1).

W piśmie procesowym z 26 maja 2020 r. powódka zmodyfikowała wnioski apelacji w ten sposób, że co do punktu 1. domagała się podwyższenia zasądzonej na jej rzecz kwoty do 22 900 złotych, cofając apelację w pozostałej części.

Pozwany złożył zaś wniosek o nieobciążanie go kosztami postępowania apelacyjnego w trybie art. 102 k.p.c., podnosząc, że konieczność wniesienia apelacji nie była spowodowana działaniami strony pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w swoim ostatecznym kształcie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie należy przypomnieć, że odpowiedzialność odszkodowawcza przewidziana w art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska obejmuje konkretną szkodę, przy czym jest nią także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, iż właściciel nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje np. hałas (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 r., I CSK 509/11). Również w literaturze przedmiotu zasadnie przyjmuje się, że podmiotom będącymi właścicielami nieruchomości na obszarze ograniczonego użytkowania przysługuje odszkodowanie za szkodę pojmowaną szeroko, z uwagi na konieczność znoszenia przez te podmioty większych uciążliwości związanych z oddziaływaniem na środowisko, niż inne podmioty (B. Rakoczy, glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, PPOŚ 2010, nr 2, s. 165).

Celem ustalenia czy nieruchomość powódki położona w strefie ograniczonego użytkowania oznaczonej symbolem B, ustalonej na mocy uchwały numer (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 25 października 2016 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Ł., straciła na wartości, Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego ds. szacowania wartości nieruchomości A. D.. W opinii z 4 września 2018 r. biegły wyliczył wartość rynkową nieruchomości przed wejściem w życie strefy ograniczonego użytkowania na kwotę **355 552 złotych**, zaś utratę wartości rynkowej nieruchomości na kwotę 12 812 złotych, a więc ubytek wartości zdaniem biegłego wyniósł **3,6 %**.

Sąd Okręgowy podzielił zarzuty skarżącej, iż prawidłowość tej opinii winna budzić istotne wątpliwości. Powódka jest właścicielem nowego domu o powierzchni użytkowej 136 m², położonego na działce o powierzchni 940 m². W innych analogicznych sprawach biegli, w tym biegły A. D., wyliczali wartość podobnych nieruchomości, na podstawie aktów notarialnych na kwoty 400 000 – 600 000 złotych. Także współczynnik utraty wartości był znacznie większy i wynosił od 6,19 do 8,69% (sprawy I C 777/18, I C 922/18, I C 793/18, I C 832/18, I C 792/18, I C 1493/18 i I C 953/18 Sądu Rejonowego w Łasku). Wydana w odpowiedzi na zarzuty strony powodowej opinia uzupełniająca była zaś bardzo lakoniczna i nie zawierała żadnych merytorycznych argumentów. Strona powodowa zasadnie również zwracała uwagę, że w sprawie pojawiła się nowa okoliczność w postaci uruchomienia lotniska wojskowego w Ł. w dniu 26 lipca 2019 r., po trwającym 2,5 roku remoncie pasa startowego. Współczynnik utraty wartości rynkowej nieruchomości został wyliczony w okresie kiedy lotnisko wojskowe w Ł. było nieczynne wskutek tego remontu. Wielokrotnie biegli wydający opinie w sprawach dotyczących utraty wartości rynkowej nieruchomości **podkreślali, iż ze wskazanej przyczyny rynek obrotu nieruchomościami nie mógł prawidłowo zareagować na wprowadzenie strefy ograniczonego użytkowania.**

Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego, trafny był zarzut skarżącej, że Sąd pierwszej instancji wadliwie przeprowadził postępowanie dowodowe dopuszczając się naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c., poprzez oddalenie wniosków powódki o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego rzeczoznawcy.

Z treści art. 382 k.p.c. wynika uprawnienie i obowiązek sądu drugiej instancji

rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (patrz: uzasadnienie postanowienia SN z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97). Sąd ten nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu pierwszej instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem pierwszej instancji, władny jest ocenić je samoistnie.

Z tych też względów Sąd Okręgowy, dokonując kontroli postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego przez Sąd Rejonowy w trybie art. 380 k.p.c., w oparciu o art. 382 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. oraz 286 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., dopuścił dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy K. N. (1), któremu zlecił oszacowanie spadku wartości rynkowej nieruchomości powódki oznaczonej jako działka nr (...), położonej w miejscowości B. (...) B gmina Z., dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli prowadzi księgę wieczysta KW nr (...), w wyniku wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) Nr (...) o utworzeniu strefy ograniczonego użytkowania i konieczności znoszenia hałasu związanego z działalnością lotniska wojskowego w Ł. wg stanu po 26 lipca 2019 r. (ukończenie remontu pasa startowego).

W oparciu o tę opinię Sąd Okręgowy dokonał ustalenia, że spadek wartości wyniósł w tym wypadku 22 900 złotych, przy przyjęciu wyjściowej wartości nieruchomości na poziomie 413 400 złotych i współczynnika utraty wartości na poziomie 5,55% (opinia pisemna i pisemna uzupełniająca biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego K. N. - k. 231 - 291 i k. 307 - 312).

Z treści zarówno opinii głównej, jak i uzupełniającej wynika, że analiza cen transakcyjnych na rynku lokalnym wykazała, iż usytuowanie nieruchomości w określonej strefie oddziaływania lotniska ma wpływ na jej wartość rynkową. W odbiorze uczestników rynku oddziaływanie szkodliwego czynnika środowiskowego jakim jest poziom generowanego hałasu, jest odbierany negatywnie przez potencjalnych nabywców, co powoduje, że nieruchomości zlokalizowane w obszarze oddziaływania lotniska osiągają niższe ceny niż nieruchomości położone w innych rejonach poza tym obszarem. Jednocześnie z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania wiąże się niemożność dochodzenia roszczeń o zaniechanie działań szkodliwych dla środowiska, przekraczających standardy jego ochrony, a przejawiających się w nadmiernej immisji hałasu. Do wyliczeń biegły wykorzystał aktualne na dzień wydawania opinii dane z rynku lokalnego. Ma to kapitalne znaczenie również w kontekście brzmienia art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, który stanowi, że co do zasady operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia.

Jak zauważył biegły, w odniesieniu do nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi w stanie nowym, ceny transakcyjne kształtują się na ogół w kwotach powyżej 400 tys. złotych. Wobec tego z ostrożnością należałoby podchodzić do transakcji poniżej 300 tys. złotych (dwie spośród 11 występujących w zbiorze) i obliczanie na ich podstawie ceny średniej, gdyż mogą występować cechy rzutujące na podobieństwo nieruchomości bądź zachodzić okoliczności mogące świadczyć o nierynkowym charakterze transakcji (np. powiązania rodzinne stron, sytuacje losowe itp.). Sąd Okręgowy ocenę tę w pełni podziela. Jak wskazał także biegły, w ramach przyjętej metodyki wyceny wstępnie rozważał możliwość określenia czynnika lokalizacyjnego powiązanego z koniecznością znoszenia immisji w aspekcie cechy wagowej przy ustalaniu ewentualnego zmniejszenia wartości nieruchomości. Według jego oceny takie rozwiązanie byłoby jednak skuteczne, gdyby w obrocie rynkowym występowały nieruchomości porównywalne różniące się tylko tą jedną cechą, co pozwoliłoby z dużym prawdopodobieństwem określić na tej podstawie jej wagę. Jednak przy małej reprezentatywności transakcji w obszarze ograniczonego użytkowania oraz dużym zróżnicowaniu cech nieruchomości metoda ta może być obarczona zbyt dużym błędem. Z tego względu należy podzielić konstatację biegłego, że bardziej miarodajne jest określenie zmiany wartości poprzez porównywanie poziomów cen transakcyjnych dla danego segmentu nieruchomości w zależności od ich lokalizacji w stosunku do lotniska - w obszarze ograniczonego użytkowania bądź poza nim, a następnie ustalenie na tej podstawie współczynnika odzwierciedlającego różnicę w tych poziomach na podstawie reprezentatywnej jednostki odniesienia (m² powierzchni). W efekcie ustalenie tego współczynnika również prowadzi do określenia wagi cechy lokalizacyjnej w ujęciu procentowym (w odniesieniu do przedmiotowej nieruchomości - 5,55%). Wbrew zarzutom strony pozwanej, współczynniki różnicujące wartość nieruchomości w zależności od położenia względem lotniska zostały określone nie na podstawie badania hałasu, lecz na podstawie kształtowania się cen transakcyjnych w zależności od lokalizacji.

Ze względu na znaczną rozpiętość obszaru biegły rozważył przy tym skalę uciążliwości związanej z miarodajnym poziomem hałasu pod kątem wpływu na kształtowanie się cen transakcyjnych nieruchomości oraz w efekcie na wartość rynkową. Badany zbiór transakcji w poszczególnych podobszarach został sprawdzony pod kątem odległości od lotniska oraz usytuowania w strefie uciążliwości związanej z hałasem. O ile dla podobszaru A określony w opinii wskaźnik utraty wartości odzwierciedla w szczególności ograniczenia w możliwości zabudowy jako element dominujący (niezależnie od odległości od lotniska i zakresu uciążliwości akustycznej), o tyle w podobszarze B głównym czynnikiem odzwierciedlającym skalę uciążliwości jest właśnie odległość od lotniska i usytuowanie w przedziale wyznaczonym przez izolinie określające poziom dopuszczalnego hałasu. W zależności od lokalizacji zmienia się średni poziom cen transakcyjnych nieruchomości.

Sąd nie dopatrzył się w opinii błędów logicznych lub metodologicznych. Na takie nie wskazywała również strona pozwana. Nie dostrzeżono przy tym żadnych czynników osłabiających zaufanie do bezstronności biegłego.

W konsekwencji trafny okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego, to jest art. 129 ust. 2 ww. ustawy oraz 361 § 2 k.c., polegającego na ustaleniu wartości odszkodowania nie odpowiadającego poniesionej przez stronę powodową szkodzi.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy - na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. - zmienił zaskarżony wyrok i podwyższył odszkodowanie z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości powódki w sposób opisany jak w punkcie I A. sentencji.

Ze względu na zmianę wysokości zasądzanego świadczenia, należało także dokonać - na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - korekty rozstrzygnięcia o kosztach procesu poniesionych przez strony, jak i o kosztach pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa, obciążając nimi w całości pozwanego, a to wobec faktu, że powódka uległa tylko co do nieznaczącej części swego żądania.

W pozostałym zakresie postępowanie apelacyjne podlegało umorzeniu z uwagi na częściowe cofnięcie apelacji (art. 391 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł również na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. w z art. 391 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powódki zwrot poniesionych kosztów zastępstwa procesowego, obliczonych zgodnie z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

O kosztach postępowania odwoławczego pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 zdanie drugie k.p.c.

Sąd nie znalazł przy tym podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o zatasowanie w sprawie art. 102 k.p.c.

W orzecznictwie sądowym i piśmiennictwie utrwalila się wykładnia, zgodnie z którą zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. przepisu powinno być oceniane z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego, w całokształcie okoliczności, które uzasadniają odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Co ważne, ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem w kontekście okoliczności rozpoznawanej sprawy. Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem postępowania, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zalicza się np. charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, do drugiej sytuację majątkową i życiową strony.

W sprawie przedmiotowej wskazane okoliczności nie wystąpiły. Nie jest tak, że konieczność wniesienia apelacji nie powstała w wyniku działań strony pozwanej. Postępowanie sądowe jest z zasady dwuinstancyjne, a powództwo,

co do którego strona pozwana domagała się oddalenia, było prawie w całości uzasadnione. Poniesiony koszty były celowe, skoro ostatecznie doprowadziły do weryfikacji prawidłowości przyznanej powódce kwoty w toku postępowania odwoławczego. Strona pozwana przed wszczęciem postępowania nie wypłaciła powódce jakiegokolwiek kwoty, choć zasadność roszczenia - także w kontekście wielu orzeczeń wydanych w setkach analogicznych spraw nie mogła budzić jakichkolwiek wątpliwości.